

De Sleutelbrug

Vrijzinnige Activiteiten Kalender Regio Brugge

oktober - november - december 2011

Driemaandelijks tijdschrift Jaargang 9 nr. 4 oktober - november - december 2011 / Afgiftekantoor 8000 Brugge Mail - P309626
Afzenderadres: Beenhouwersstraat 1-3 8000 Brugge / Ver. uitgever: Rudy Petit Koningin Astridlaan 23/6, 8200 Brugge

HERFST 2011

Edito

Een steen verleggen...

Tijdens de voorbije zomermaanden, soms met temperaturen die mij eerder aan de herfst deden denken, is er heelwat gebeurd.

WILLIAM PHARASYN
VOORZITTER
VC BRUGGE

In Noorwegen vermoordde Anders Behring Breivik 76 medemens door een bomaanslag in een regeringswijk en een koelbloedige moorddadige schietpartij op een eiland waar jongeren op jeugdkamp waren.

Over zijn motieven, - ...schade toebrengen aan de regering omwille van de massale import van moslims... - , zal allicht nog een hartig woordje gevoerd worden, maar daar hou ik mij nu niet mee bezig. Bij mij kwamen onmiddellijk drie woorden naar boven, extreem, gek en onverdraagzaam. Waar de woorden extreem, gek en onverdraagzaam beginnen, is niet duidelijk en voor interpretatie vatbaar, maar waar deze woorden eindigen, hebben we helaas andermaal moeten vaststellen. Dit kan door niemand met gezond verstand goedgekeurd worden. Door deze laffe daad worden we even opnieuw met de ruwe waarheid geconfronteerd. Stenen zijn verlegd.

In Londen en andere Britse steden moesten 16.000 (!!)

politiemensen uitrukken om de orde te herstellen na een reeks vernielingen, brandstichtingen en plunderingen. Een banale schietpartij in een Londense wijk lag aan de basis van al dat zinloos geweld. Men denkt onmiddellijk aan de rellen in de Parijse banlieues in 2005. Ook daar betrof het voornamelijk jongeren uit kansarme buurten voor wie de uitzichtloosheid van de armoede en de nihilistische verveling teveel werden. Als

jongeren opgroeien in een kansarme wijk en aan de overkant van de rivier exuberante rijkdom zien, dan mag je je vroeg of laat aan dergelijke explosies verwachten. Niemand

keurt dit goed maar ik vraag mij af wat het verschil is tussen het gebrek aan verantwoordelijkheidszin, enerzijds vanwege deze plunders en anderzijds vanwege bijvoorbeeld de 'bonusbankiers' of de bedrijfsleiders die zich buitenissige wedden toe-eigenen. Dat steekt de ogen uit van hen die niets hebben.

Normen vervagen of worden overtreden. Hier worden ook stenen verlegd.

In ons land hebben we in de aanslepende regeringsvorming eindelijk zicht op resultaten. Ik druk mij hier nog zeer voorzichtig uit want het vel en de beer... men kent het spreekwoord. Voorlopig zijn hier nog niet veel stenen verlegd. Ze zijn hoogstens een beetje verschoven. Over normen gesproken!

Iedereen zal zich de zomer van 2011 op zijn manier herinneren. Voor de vrijzinnige gemeenschap was het de confrontatie met het plotse en veel te vroege heengaan van Betty Lams (1946 - 2011).

Als Vrijzinnig Humanist van het eerste uur was zij zowel in Oostende als in Brugge één van de drijvende krachten die ons gedachtegoed mee heeft helpen verspreiden. Als lerares NC-Zedenleer begreep zij dat gelijkwaardigheid, gelijke kansen en wederzijds respect belangrijke normen zijn om aan kinderen mee te geven.

Iedereen verlegt stenen. Betty, dank je wel voor jouw mooie steen.

Het Vrijzinnig Centrum
Brugge
Vrijzinnig Huis
"De Sleutelbrug"
Beenhouwersstraat 1-3
8000 Brugge

IN MEMORIAM

Betty Lams [1946-2011]

bestuurslid HVV – Brugge Centrum

Afscheid nemen is als fijn zand dat tussen je vingers wegglipt. Afscheid nemen van een vriendin is met zachte vingers alles wat voorbij is, heel voorzichtig dichtdoen en met zorg verpakken in de goede gedachten van de blijvende herinnering.

Betty was steeds op zoek naar Licht en Waarheid. Als Vrijzinnig Humanist had zij respect voor eenieder in haar omgeving en veroordeelde ze steevast elk onrecht. Zij was amper 16 jaar toen ze actief deelnam aan de eerste humanistische vrijzinnige activiteiten in Oostende. Zij werd er al gauw een van de eerste bestuursleden en leverde een belangrijke bijdrage aan de vrijzinnigheid in Oostende. Ook in Brugge was Betty, samen met haar echtgenoot Edgard Maes, steeds een stuwende kracht bij de uitbouw van de Humanistische Vrijzinnige Vereniging. Voor haar betekende vrijzinnigheid vooral “jezelf kunnen en mogen zijn” waarbij het “vrij onderzoek” alle aandacht krijgt en elk dogma wordt verworpen. Als lerares niet-confessionele zedenleer was zij een gedreven voorstander van een pluralistische school waar alle kinderen evenveel kansen krijgen en gelijkwaardig worden behandeld omdat er geen enkele reden bestaat hen van elkaar te scheiden. Betty gaf haar vrijzinnig gedachtegoed door aan haar kinderen, stimuleerde hen tot dialoog en voedde hen op in een sfeer van openheid en wederzijds respect, samen met Edgard, haar trouweling en oprechte geliefde. Zij bleef haar idealen steeds en overal trouw, zonder enige schroom of verzwakking. Betty steunde elke vorm van samenhang en solidariteit. Zij was een groepsmens en zocht steeds naar menselijke contacten, warme ontmoetingen en nieuwe avonturen...ver weg op reis of heel dicht bij huis. Betty geloofde sterk in de democratie en vocht elke vorm van discriminatie consequent aan. Zij bracht liefde tot haar medemens waarbij ze elk gevoel van eenzaamheid liet verdwijnen. Betty had de kracht om steeds weer opnieuw te starten, soms met een traan maar altijd met goede

moed. Betty ging haar weg, steeds zoekend naar het Licht. Haar liefde voor haar (schoon)kinderen en kleinkind Mies was groot, zoals alleen de liefde van een (groot)moeder kan zijn. Lieve, Monique, Mietje, Elisabeth en ikzelf wensen Edgar en hun families heel veel sterkte toe en moed bij het verwerken van dit plotse & immense verdriet. De kaars is zeker nog niet gedoofd. We moeten met z'n allen blijven doorzetten en de Wijsheid steeds haar kans geven, zoals ook Betty deed. We moeten ervoor zorgen dat de Kracht van haar vuur blijft branden in eenieders hart en we mogen vooral niet het geloof in de Mens en de Schoonheid van het leven verliezen.

En ja, Betty heeft een steen verlegd, hier op aarde. Als één van ons haar kiezel vindt, glad en rond gesleten, dat zij/hij hem dan meeneemt en laat rusten in de luwte van de zee...

Lieve Betty,

Lieve, Monique, Mietje, Elisabeth en ikzelf groeten jou...

In naam van alle bestuursleden van HVV – Brugge Centrum
Sylvianne Daenekind

WILLY DEZUTTER

Studeerde
kunstgeschiedenis
en archeologie
aan de
Rijksuniversiteit Gent

Ereconservator bij
de Stedelijke Musea
Brugge

Jezus Christus in tegenlicht

Een kritisch onderzoek [DEEL 6]

DE VERRIJZENIS of OPSTANDING

Volgens het dogma van het christendom werd Jezus gekruisigd als zoenoffer voor onze zonden. Voor de Neanderthalers kwam hij te laat; die waren al uitgestorven en voor de Azteken kwam hij te vroeg.

Pas in 1492 werd Amerika ontdekt door Christoffel Columbus en Hernando Cortés; op zoek naar goud verwoestte deze laatste het Aztekenrijk in 1511. Het was kennelijk Gods wil. De kerk geeft altijd pasklare antwoorden op de vragen die zij zich zelf stelt. Ook deze 'zielen' werden gered. In de tweede helft van de vierde eeuw voegde men gewoon een artikel toe aan de apostolische geloofsbelijdenis (De twaalf artikelen van het geloof): "nedergedaald ter helle". In de tijd tussen zijn sterven en zijn opstanding is Christus namelijk tussentijds afgedaald in het dodenrijk (niet de hel). Hier kon men niet zeggen "er staat geschreven" (dus punt uit) want daarover bestaat geen enkele Bijbeltekst. En dan is men verbaasd dat de mensen niet kunnen geloven dat de theologie oprecht zoekt naar de waarheid. Om het christendom (en zij die er in geloven) een eerlijke kans te geven zijn we er steeds van uit gegaan dat zijn levensloop niet een mythisch gebeuren was maar een

historisch mensenleven. In het recente boek van Dirk Verhofstadt over Etienne Vermeersch zegt deze laatste nochtans: "De persoon zoals die beschreven is in de evangeliën heeft zeker niet bestaan". (Dirk Verhofstadt in gesprek met Etienne Vermeersch. *Een zoektocht naar waarheid*. Antwerpen/Utrecht, 2011, p.185). Maar nu wordt het moeilijk. De gekruisigde Jezus is verrezen! Prof. Geert Lernout (a.w. p. 159) staat niet lang stil bij de verrijzenis (meer gebruikt door katholieken) of opstanding (meer gebruikt door de protestanten) van Jezus. Hij bestudeert de Bijbel op een wetenschappelijke manier en aangezien de moderne wetenschap in principe mirakelen uitsluit gaat hij er niet dieper op in. Een kritische benadering, zoals wij die voorstaan, laat al evenmin ruimte voor een beschrijving van de werkelijkheid gebaseerd op miraculeuze gebeurtenissen. "Geleden onder Pontius Pilatus, gekruisigd, gestorven en begraven" dat zijn constateerbare feiten die ook nog over andere mensen kunnen gezegd worden. Maar "Ten derde dage opgestaan uit de doden" dat klinkt toch al wat minder gewoon. Hier vertoeven we dan ook niet langer in de wereld van de wetenschap maar komen we in de sfeer van

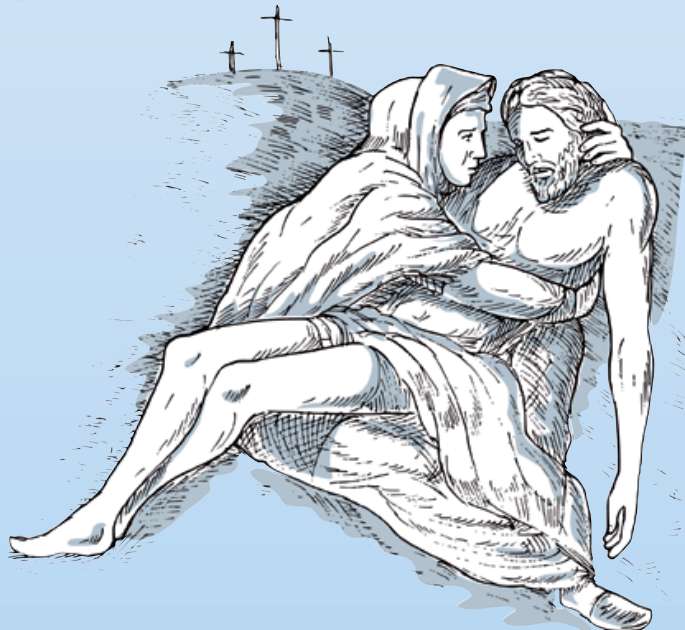
het geloof. Zeg maar het onwaarschijnlijke en het onmogelijke. De Jezus van het geloof en de Jezus als historische figuur zijn twee verschillende mensen. Onlangs vroeg men aan de Japanse schrijver Haruki Murakami waarom zoveel mensen van oudsher geloven in bovennatuurlijke fenomenen en occulte zaken: "Omdat de overgrote meerderheid van de mensen niet gelooft in de feiten zoals ze zijn, maar in de feiten zoals ze graag zouden hebben dat ze waren". Ook de bevroese en radeloze discipelen van Jezus, die wellicht in Jeruzalem vergaderden, kozen voor een constructie achteraf. Ze kozen resoluut voor het zelfbedrog.

Het christendom staat of valt met de verrijzenis (ook herrijzenis, opstanding, wederopstanding) van Jezus uit de doden. De kruisiging mocht niet het einde betekenen. Bekend is het woord van Paulus aan de gemeente in Korinthe: "Indien Christus niet is opgewekt, dan is immers onze prediking zonder inhoud, en zonder inhoud is ook uw geloof" (1 Kor.15:14). Paulus schreef dat in 56 of 57 n. Chr. toen de evangeliën nog moesten geschreven worden. Hij heeft Christus overigens nooit gekend en ontmoette alleen de verrezen Heer! Toen werd hij de apostel van de heidenen en de feitelijke stichter van het christendom. Jezus verscheen aan Paulus als een "geestelijk lichaam". Lang voor het optreden van Jezus geloofden de joden (behalve de Sadduceeën) in de opstanding zodat het opportuun was om dat Farizees gedachtegoed over te nemen. Paulus was trouwens voor zijn bekering een Farizeeër (Fil. 3:5). De dood, het verblijf van drie dagen in de onderwereld, en de opstanding daarna van een god, was in de Oudheid al lang bekend. Denken we slechts aan de god Attis die herrees. Zijn mysteriecultus verspreidde zich over het oude Griekenland en het Romeinse rijk.

Ook in de vier evangeliën komt men de opstandingsverhalen tegen. Denken we maar aan al die voorspellingen "Op de derde dag zal hij verrijzen" bij Mattheus 16,21; Marcus

8,31; Lucas 9.22. Die evangeliën schijnen maar één doel te hebben, namelijk dat Jezus de voorspellingen uit de joodse Bijbel (Oude Testament) moet vervullen.

Die evangelisten (Marcus 69-70) en Mattheus en Lucas (rond 80-90) brachten ook allerlei versieringen aan. Zij moesten vooral bewijzen dat de leerlingen zelf het lichaam niet hadden gestolen. Het verhaal over het "lege graf" komt in alle vier de evangeliën (dus ook Johannes 11,25 en Jo. 20,9) voor maar niet bij de grote verkondiger Paulus. Die weet niets af van die legende zoals hij ook geen weet heeft van een maagdelijke geboorte (Eerste Brief aan de Korinthiërs, 15:8). In de apocriefe evangeliën wordt alles natuurlijk aangedikt: daar was het graf al zevenvoudig verzegeld!

De evangeliën bevatten niet alleen mooie legendes (zoals het verhaal over de Emmaüsgangers, Lucas 24:13-35) maar ook een schitterend liefdesverhaal dat zich afspeelde aan het lege graf. Het sprookje uit Jo. 19,25 waar de huilende Maria Magdalena de tuinman ontmoette. We kunnen niet genoeg benadrukken dat dit atypische evangelie pas dateert uit de tweede eeuw (Lernout, a.w. p.170) maar dat het nu nog altijd verteld wordt alsof Johannes ooggetuige was. De nieuwtestamentische opstandingsverhalen bevatten veel legendes, tegenstrijdigheden, verschillen en ongerijmdheden. Een betrouwbare reconstructie is bijna onmogelijk en veel theologen beschouwen het dan ook als een hopeloze onderneming.

Het opstandingsgeloof is van in het begin verkeerd gebracht. Wellicht heeft men er nooit bij stilgestaan dat er grenzen zouden komen aan de goedgelovigheid van de mensen. Men heeft het theologisch voorgesteld als de reanimatie van een dode maar dat was (om het modern te zeggen) slechte marketing. Een fantasie of wensdroom bleek uiteindelijk toch te werken bij de volgzaam gelovigen en dat tot op de dag van vandaag. Of men het nu fysiek of psychologisch verklaart het blijft buiten de werkelijkheid. We hebben hier niet te maken met historische mededelingen maar met geloofsgetuigenissen. Het christendom werd op die manier gereduceerd tot het geloof van de overleveringen. De absolute noodgreep bestaat er in om te verklaren dat god zelf Jezus uit de dood heeft opgewekt. Jezus is dan het waarachtige teken van gods werkelijkheid in de wereld. In Jezus van Nazareth heeft god zichzelf geopenbaard. Christus werd op die manier de Zoon van God. God (die niet bestaat) inroepen als de genezer van alle kwalen is natuurlijk een adequate oplossing. Het christendom als inspiratiebron voor sociaal engagement willen we natuurlijk niet bestrijden maar een vrijzinnig humanist heeft geen god nodig om tot hetzelfde inzicht te komen.

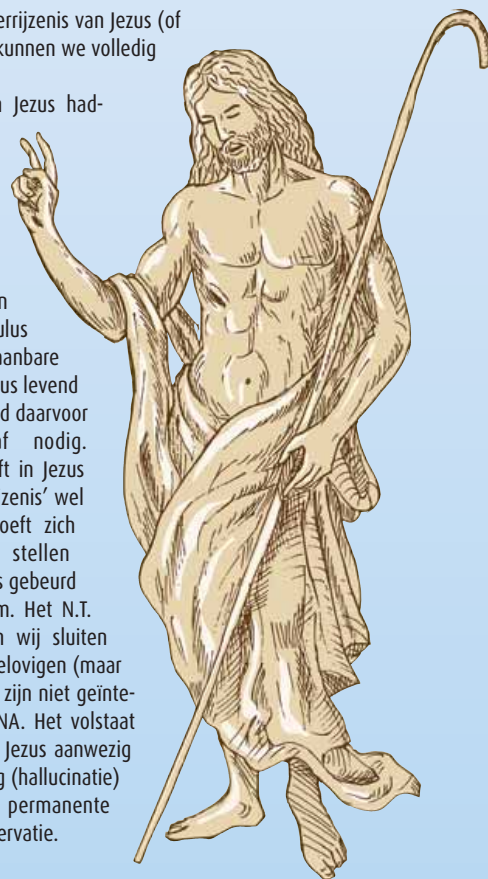
Het zou toch echt wel moeten lukken dat werkelijk gebeurt

wat we diep van binnen verlangen: voortbestaan na de dood en de mensen van wie wij houden terugzien. Een god die dat belooft kan niet bestaan.

De blijde boodschap wordt verdergezet

Het geloof in de verrijzenis van Jezus (of van wie dan ook) kunnen we volledig verwerpen.

De discipelen van Jezus hadden zoveel met hem opgetrokken en nu was hij er plots niet meer. Voor hen was hij niet dood, ze voelden nog zijn aanwezigheid. Paulus had de onweerstaanbare overtuiging dat Jezus levend was in hem. Hij had daarvoor geen leeg graf nodig. Wanneer je gelooft in Jezus kun je er de 'verrijzenis' wel bijnemen. Men hoeft zich geen vragen te stellen over wat er precies gebeurt is met dat lichaam. Het N.T. zwijgt er over en wij sluiten ons daarbij aan. Gelovigen (maar ook ongelovigen!) zijn niet geïnteresseerd in zijn DNA. Het volstaat om te denken dat Jezus aanwezig is. Zo'n verschijning (hallucinatie) leidt zelden tot permanente psychiatrische observatie.

In tegendeel, men kan altijd nog heilig verklaard worden. Het breken en het delen van het brood kon door de volgende generaties verdergezet worden. De herinnering werd terug werkelijkheid. De dood van Jezus heeft inderdaad niet verhinderd dat zijn leer werd vervormd en ingebed in het machtigste kerkinstituut sinds eeuwen. De opstanding is dus volledig geslaagd.

Theologisch is dat voor velen wellicht te minimalistisch maar het is niet meer dan dat. De discipelen waren zo sterk onder de indruk gekomen van de persoonlijkheid van hun charismatische profeet dat ze eenvoudig niet konden geloven dat hij dood was. De eerste christenen hielden geen rekening met historische feiten maar ze geloofden in de persoon van Jezus. Voor hen was hij waarlijk opgestaan. Hun zending werd hun waarheid. Jezus zelf was er niet meer dus schakelden zij maar over naar de kerkelijke verkondiging van Christus. De overgang van Jezus zelf naar de kerkelijke verkondiging. Zo kon men de meubels redden. De historische Jezus werd de gepreekte Christus. Het christendom is ontstaan als een gerucht: "er zou een Messias geboren zijn", maar je moet nu eens kijken met hoeveel ze zijn! Men kan ook veel verklaren vanuit de "theorie van de cognitieve dissonantie" van de Amerikaanse sociaal psycholoog Leon Festinger. Dat werd met vrucht op Christus toegepast door Prof. Etienne Vermeersch. Volgens hem maakten de volgelingen van Christus van de kruisdood geen toeval of ongeluk maar een bewuste keuze. Jezus is dus op aarde gekomen om door zijn dood en zijn voortleven daarna, de verlossing te brengen (zie Dirk Verhofstadt, a.w. p. 188-189 en ook 190 e.v.). Maar als het al waar is dat de verrijzenis de essentie is van het christelijk geloof dan is het al even waar dat god zijn eigen zoon heeft terechtgesteld.

[WORDT VERVOLGD]

BIBLIOGRAFIE

- KAREN ARMSTRONG, EEN GESCHIEDNIS VAN GOD. VIERDUIZEND JAAR JODENDOM, CHRISTENDOM EN ISLAM. AMSTERDAM, 2006
 JOHAN BRAECKMAN, DARWINS MOORBEBKENITENS. DE ONTWIKKELING VAN HET DENKEN VAN CHARLES DARWIN. AMSTERDAM, 2001
 RUDOLF BULTMANN, JEZUS CHRISTUS EN DE MYTHE. AMSTERDAM, 1967
 RICHARD DAWKINS, GOD ALS MISVATING. NIEUW AMSTERDAM, 2006
 W.P. DEZUTTER, GRAFSCHILDERINGEN. ICONOGRAFIE EN RELIGIEUZE SPIRITUALITEIT. IN: H. DE WITTE E.A., MARIA VAN BOURGONDIE, BRUGGE, 1982, BLZ. 180-199
 TIMOTHY FREKE EN PETER GANDI, DE MYSTERIEUZE JEZUS. WAS JEZUS EEN HEIDENSE GOD? DEN HAAG, 2004
 MICHAEL GOUGH, DE EERSTE CHRISTENEN. ZEIST-ANTWERPEN, 1963
 G. HARINCK E.A. (RED.), CHRISTELIJKE ENCYCLOPEDIË. KAMPEN, 2005
 MAARTEN 'T HART, WIE GOD VERLANT HEEFT NIETS TE VREZEN. DE SCHRIFT BETWIJST. AMSTERDAM-ANTWERPEN, 1997
 CHRISTOPHER HITCHENS, GOD IS NIET GROOT. HOE RELIGIE ALLES VEROFTIGT. AMSTERDAM, 2008
 HANS KÜNG, DAS CHRISTENTUM. WESEN UND GESCHICHTE. DIE RELIGIÖSE SITUATION DER ZEIT. 1994. WIJ RAADPLEEGDEN DE TASCHENBUCHAUFGABE, TWEEDE OPLAGE, FEBRUARI 2003
 GEERT LERNDOUT, ALS GOD SPREEKT. DE BIJBEL, DE KORAN EN HET BOEK VAN MORMON. LEUVEN, 2005
 MICHEL ONFRAY, ATHEOLOGIE. DE HOOFDZONDEN VAN JODENDOM, CHRISTENDOM EN ISLAM. AMSTERDAM, 2005
 UTA RANKE-HEINEMANN, NEE EN AMEN. HANDLEIDING TOT GELOOFSTWIJFEL. BAARN, 1992
 E. SCHILLEBEECKX, JEZUS, HET VERHAAL VAN EEN LEVENDE. BLOEMENDAAL, 1974
 PETER SCHMIDT, IN DE HANDEN VAN MENSEN. 2000 JAAR CHRISTUS IN KUNST EN CULTUUR. DAVIDSFONDS LEUVEN, 2000
 MARCEL SIMON, DE EERSTE CHRISTENEN. AMSTERDAM, 1968
 SKEPP (STUDEKERING VOOR KRITISCHE EVALUATIE VAN PSEUDO-WETENSCHAP EN HET PARANORMALE). WONDER EN IS GHEEN WONDER. TIJDSCHRIFT VOOR WETENSCHAP EN REDE. 2006, NR. 2 OVER SKEPP EN RELIGIE. STERK AANBEVOLEN WWW.SKEPP.BE
 VICTOR J. STENGHER, GOD, EEN ONHOUDBARE HYPOTHESE. DIEMEN, 2008
 GÜNTHER SCHWARZ, JEZUS "DER MENSCHENSOHN": ARAMAISCHE UNTERSUCHUNGEN ZU DEN SYNOPTISCHEN MENSCHENSOHNWORTEN JESU. STUTTGART, 1986
 J.J.M. TIMMERS, SYMBOLEK EN ICONOGRAFIE DER CHRISTELIJKE KUNST. ROERMOND-MAASEIK, 1947
 TIM TRACHT, DE ANDERE LIJNWADE. IN: WONDER EN IS GHEEN WONDER, JG. 8, 2008, 1, BLZ. 4-7
 E. VERMEERSCH, KORT VERTOOG OVER DE GOD VAN HET CHRISTENDOM. IN: ETIENNE VERMEERSCH, VAN ANTIGONE TOT DOLLY. ANTWERPEN-BAARN, 1997, BLZ. 105-128
 ETIENNE VERMEERSCH EN JOHAN BRAECKMAN, DE RIVER VAN HERKULETOS. EEN EIGENZINNIGE VISIE OP DE WIJSBEGERTE. ANTWERPEN 2008, TWEEDE DRUK 2009
 A.N. WILSON, JEZUS, EEN BIOGRAFIE. AMSTERDAM, 1992
 IAN WILSON, JESUS: THE EVIDENCE. THE LATEST RESEARCH AND DISCOVERIES INVESTIGATED. LONDON, 1996
 IAN WILSON, JEZUS, EEN GESCHIEDNIS. BAARN, 1997

Activiteitenkalender

ORGANISATIE	TIJDSTIP	ACTIVITEIT	PLAATS
U.P.V. - HVV2 	zondag 9 oktober om 10.30u	Samen dromen vorm geven: recente ontwikkelingen en vernieuwingen in het GO! Raymonda Verdyck, afgevaardigd bestuurder GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap	 VC De Sleutelbrug
VC 	vrijdag 14 oktober om 19.00u	Vrijzinnig Café Het trefpunt van alle verstandige humanisten Iedereen welkom!	VC De Sleutelbrug
WF 	zaterdag 15 oktober om 14.30u	Tiendaagse van het woord Rondleiding in de vernieuwde Biekorf bibliotheek	 Biekorf - Brugge
A.V.F. 	midden oktober	Wijdegustatie (meer info bij inschrijving)	
huisvandeMens 	vrijdag 21 oktober van 9.30u tot 16.30u	Schrijf-ze-VRIJDag een initiatief van Amnesty International Om 19.00u: Mensenrechtenwandeling; vertrek aan de Diversiteitsdienst, Oostmeers 105	 huisvandeMens (PCMD) Jeruzalemstraat 51 Brugge
Brugs Universitair Centrum	zaterdag 22 oktober om 18.00u	Opening Academiejaar 2011-2012 van het Brugs Universitair Centrum en het Vlaams Hoger Instituut Pedagogische Wetenschappen Jan Vercammen Gast sprekers: Paul De Knop, rector van de Vrije Universiteit Brussel Kris Peeters, Minister-President van de Vlaamse Regering	Gotische Zaal van het Stadhuis Burg, Brugge
A.V.F. 	zaterdag 29 oktober	Uitstap naar Antwerpen Voormiddag: gegidst bezoek aan de tentoonstelling 'De Modernen'. Namiddag: gegidst bezoek aan het MAS. Culinaire afsluiter in Antwerpen	
A.V.F. 	woensdag 2 november	Bijwonen voorstelling 'Sprakeloos op de planken' een ijzersterke monoloog door Tom Lanoye	 Stadsschouwburg Brugge
U.P.V. - 	zondag	huisvandeMens: een huis met vele kamers	 VC De Sleutelbrug

huisvandeMens - HVV2 	13 november om 10.30u	Hugo Verstraete, vrijzinnig humanistisch consulent in het huisvandeMens te Brugge	
A.V.F. 	midden november	Gegidst bezoek aan de tentoonstelling 'Vorstelijk verzameld'	
WF 	vrijdag 18 november om 20.00u	Uitreiking Julius Sabbepenning i.s.m. Kon. Atheneum Brugge	Koninklijk Atheneum ST-Clarastraat Brugge
A.V.F. 	zaterdag 3 december	Jaarlijkse uitstap naar Brussel Voormiddag: gegidst bezoek aan het Librarium. Namiddag: gegidst bezoek aan het Belgisch Museum van de Vrijmetselarij.	
U.P.V. - HVV2 	zondag 4 december om 10.30u	De onvoltooide symfonie: het energiedebat met vele vraagtekens Inleiding en debat o.l.v. Alain Petit, Adjunct-Secretaris Generaal van Intermixt, de Belgische koepel van netbedrijven voor elektriciteit en aardgas.	
WF 	zondag 18 december om 11.00u	Kapitalisme zonder cijfers Voordracht door Bruno Comer	VC De Sleutelbrug
Alle vrijzinnige verenigingen	zondag 8 januari 2012 om 11.00u	Nieuwjaarsreceptie voor de vrijzinnige gemeenschap	
SOS Nuchterheid 	elke donderdag om 19.30u	samenkomst info 0478 37 38 65	VC De Sleutelbrug

Voor extra info en bevestiging zie telefoongids pagina 16

sos nuchterheid

UPV/VUB

Vermeyleyfond

Willemsfonds

HVV-HV Brugge

OVM

de Sleutelbrug

Amnesty International en het huisvandeMens Brugge organiseren

Traditioneel organiseert Amnesty International ieder jaar op de derde vrijdag van oktober de 'Schrijf-ze-VRIJdag'.

Dit jaar engageert de Vrijzinnig-Humanistische gemeenschap zich om deze actie mee te ondersteunen.

Op **vrijdag 21 oktober 2011** kunnen mensen die willen deelnemen aan deze actie, via het schrijven van brieven, protesteren tegen de schending van fundamentele mensenrechten.

In Brugge zal dit kunnen vanaf 9u30 tot 16u30 in het 'huisvandeMens' [vroeger Provinciaal Centrum Morele Dienstverlening (PCMD)] in de Jeruzalemstraat 51. De medewerkers van het huisvandeMens-team zullen klaar staan om u hierbij te helpen.

's Avonds kan u meestappen met de **Mensenrechtenwandeling**. Dit is een geleide wandeling doorheen Brugge die u laat kennismaken met verschillende gebouwen en plaatsen waar telkens een mensenverhaal aan vastzit.

De wandeling start om **19u00** aan de **Diversiteitsdienst** in de **Oostmeers 105** te Brugge en zal eindigen rond 21u00 in het Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug in de Beenhouwersstraat 1-3 te Brugge.

Daar zal als afsluiter een drankje worden aangeboden en krijgen de wandelaars de mogelijkheid om nog deel te nemen aan de 'Schrijf-ze-VRIJdag'-actie.

De wandeling is kosteloos,
maar inschrijven is noodzakelijk!

Inschrijven kan via: Langskomen of post:

huisvandeMens
Jeruzalemstraat 51
8000 Brugge
050/33 59 75
brugge@deMens.nu

ALLEN DAARHEEN!!

HUISVANDEMENS

VC SLEUTELBRUG

Vrijzinnig humanisme trekt fris jasje aan met

De Unie Vrijzinnige Verenigingen, die intussen al 40 jaar bestaat, trok de zomer in met een fris jasje aan. De 'UVV' heet voortaan 'deMens.nu' en de 'Centra voor Morele Dienstverlening' werden 'huizenvandeMens'.

Duidelijker kan niet want we staan voor de mens. In combinatie met een eigentijds logo, past dit nieuwe jasje bij onze eigenzinnige kijk. Wij gaan prat op het voortdurend in vraag stellen van onszelf en van de werkelijkheid. Waarden als vrijheid, gelijkwaardigheid en solidariteit zijn ons abc.

Deze nieuwe huisstijl verandert uiteraard niets aan de structuur. DeMens.nu blijft ook een unie van vrijzinnige verenigingen. Ze vertegenwoordigt 36 Nederlandstalige vrijzinnige humanistische verenigingen (o.a. de Federatie van Vrijzinnige Centra waar het VC Brugge lid van is). Daarnaast verzorgt deMens.nu ook de uitbouw van de vrijzinnig humanistische dienstverlening in de huizenvandeMens.

In West-Vlaanderen vindt men een huisvandeMens te Brugge, Kortrijk, Roeselare, Ieper en Diksmuide. Hier staan wij, vrijzinnig humanistische consulenten, klaar om een luisterend oor aan te bieden aan iedereen die zijn hart wil luchten. Pasklare antwoorden krijgt men niet, wel de mogelijkheid

om zaken op een andere manier te bekijken. Daarnaast helpen wij bij vrijzinnig humanistische plechtigheden. Dit kan een uitvaart zijn, een huwelijk, een geboorte of een ander scharniermoment waar iemand samen met zijn familie en vrienden wil bij stilstaan. Tenslotte organiseren wij ook gemeenschapsvormende activiteiten, geven we informatie over vrijzinnig humanisme en begeleiden wij mensen naar een waardig levenseinde. Wij bieden informatie over palliatieve zorg en euthanasie en helpen bij het opstellen van een wilsverklaring inzake euthanasie.

Wij zijn iedere werkdag bereikbaar van 9 tot 17 uur.
U vindt het huisvandeMens Brugge in de

Jeruzalemstraat 51
tel. 050 / 33 59 75
brugge@deMens.nu
www.demens.nu

Van harte welkom!

Joke Van Pelt
vrijzinnig humanistisch consulent,
HuisvandeMens Brugge

Zondagsgesprekken

MET UPV EN HVV IN HET VC DE SLEUTELBRUG

De Zondagsgesprekken zijn levende debatten rond maatschappelijke vraagstukken die elkeen met een open geest moeten aanspreken. Controversiële thema's worden aan uw oordeel onderworpen.

**Samen dromen vorm geven:
recente ontwikkelingen en
vernieuwingen in het GO!
Zondag 9 oktober 2011**

**Raymonda Verdyck,
afgevaardigd bestuurder GO! onderwijs
van de Vlaamse Gemeenschap**

Samen koesteren we een droom over de ideale school van de toekomst. Het is een school die onze kinderen en jongeren alle kansen biedt, die een vruchtbare voedingsbodem vormt voor elk talent en elke ambitie, een school die mikt op resultaten en op een positieve manier het maximum haalt uit elke leerling/cursist; een school ook die met beide voeten in de maatschappij staat, die kritisch maar vooral integer en creatief is. Een school waar respect en solidariteit vanzelfsprekend zijn. Het GO! heeft deze droom uitgeschreven in een toekomstscenario GO!2020 met als titel Samen dromen vorm geven. Dat scenario is een strategisch plan voor de komende tien jaar. Het vertelt hoe een GO!school eruitziet en hoe we die droom samen stap voor stap willen realiseren. Raymonda Verdyck, afgevaardigd bestuurder en bezieler van dit plan zal u tijdens het zondagsprek meenemen op een boeiende reis doorheen het onderwijs. Dit zondagsprek wordt ondersteund door de Vrienden van het Gemeenschapsonderwijs die in West-Vlaanderen en de Westhoek actief zijn. Van harte welkom.

**huisvandeMens:
een huis met vele kamers
Zondag 13 november 2011**

**Hugo Verstraete,
vrijzinnig humanistisch consultant in het
huisvandeMens te Brugge**

Onlangs ging de Unie Vrijzinnige Verenigingen over tot een gedaantewisseling, misschien wel tot een mutatie door haar roepnaam te wijzigen in 'deMens.nu is vrijzinnig humanistisch'. 'UVV', dus nu 'deMens.nu', brengt haar doelstellingen, die gedragen worden door de vrijzinnig humanistische verenigingen, dichter bij de Mens. Ook de Centra Morele Dienstverlening (CMD) kregen een nieuwe naam en worden nu 'huisvandeMens'. De bedoeling is uiteraard dezelfde, nl. een 'menselijk' gezicht te geven aan deze instelling. Wij nemen deze transformatie te baat om het huis van de Mens nader te bekijken. Wat zien wij? Een huis met vele kamers. In elke kamer wordt een vrijzinnig humanistische activiteit ontwikkeld die ten dienste staat van elkeen: u en ik, wij wandelen in deze kamers in gezelschap van de medewerkers van het huis van de mens uit Brugge en we krijgen inzicht in wat er aldaar te beleven valt. Indien u aan dit zondagsprek deelneemt, kunt u heel wat informatie meenemen over wat vrijzinnig humanisme betekent voor u en vele anderen. Welkom!

PRAKTISCHE INFORMATIE

TIJDSTIP: 10.30u / **LOCATIE:** VC DE SLEUTELBRUG,
BEENHOUWERSSTRAAT 1-3, 8000 BRUGGE

MEER INFO: WILLIAM PHARASYN, 0495 / 71 36 27, E WILLIAM.PHARASYN@GMAIL.COM

Vrijzinnig Café

**De onvoltooide symfonie:
het energiedebat
met vele vraagtekens**
Zondag 4 december 2011

**Inleiding en debat
o.l.v. Alain Petit,**
licentiaat toegepaste economische
wetenschappen Vrije Universiteit
Brussel, Adjunct-secretaris Generaal
van Intermixt, de Belgische koepel
van netbedrijven voor elektriciteit
en aardgas

Het energiedebat is en blijft een onvoltooide symfonie, een 'symfonie' omdat het bestaat uit grote en belangrijke onderdelen zoals het een symfonie past, 'onvoltooid' omdat er steeds nieuwe onderdelen (elementen) toegevoegd worden die aanleiding geven tot grote debatten. De symfonie zal dus nooit voleindigd zijn, in tegendeel.

Alain Petit, die vandaag van dichtbij betrokken is bij de energiedossiers en die omwille van zijn functie en persoonlijke inzichten één van de voornaamste experts is op het vlak van energiebeleid, stelt pertinente vragen i.v.m. energiebeleid, zoals hoe u en ik zich als consument, en dus als betaler van energie, betrokken voelen bij het huidige energiebeleid.

Wees welkom op dit zondagsgesprek en haal er de energie uit om effectief deel te nemen aan het grote en steeds veranderende energiedebat.

Zin om andere vrijzinnigen te ontmoeten? Of om
oude bekenden weer te zien?
Zin om de vrijzinnigheid te leren kennen? Of om
van gedachten te wisselen?
Zin om de toogfilosoof uit te hangen? Of om BHV
op te lossen? Of heb je dorst?

Kom dan op **vrijdag 14 oktober vanaf 19 uur** naar het
Vrijzinnig Huis dat eventjes een "Vrijzinnig Café" wordt.

Je kan er gelijkgestemden treffen maar iedereen
die de Vrijzinnigheid genegen is of wil leren ken-
nen, is van harte welkom.

Plaats van de afspraak

Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug
Beenhouwersstraat 1-3
8000 Brugge

Doen!

PS. Je kan de activiteiten van het VC ook altijd volgen op Facebook!!

Maarten 't Hart en het onbevooroordeelde denken

JAAK FONTIER
GEWEZEN LERAAR G.O.
KUNSTCRITICUS AICA
ESSAYIST EN HAIKUDICHTER

In een vorige aflevering van "De Sleutelbrug" (Lente 2011) schreven we hoe Marnix Gijsen na een lang en pijnlijk proces afscheid nam van de godsdienst uit zijn jeugd. Niet anders verliep de geestelijke ommekeer bij de bekende Nederlandse auteur Maarten 't Hart. In twee delen van de reeks "Privé-domein" (uitgeverij De Arbeiderspers, Amsterdam), nl. "Heteroer kan nog zesmaal om" (nr. 100, 1984) en "Een deerne met lokkend postuur" (nr. 236, 2000), komen de levensbeschouwelijke ideeën regelmatig aan bod en wordt het beeld van de ommekeer en van de redenen die tot de nieuwe inzichten hebben geleid, steeds duidelijker.

Geboren op 25 november 1944, groeide de jongen in het naoorlogse Nederland op in een gereformeerd gezin. Bijbellectuur en het spelen op het harmonium en zingen van psalmen waren voor de begaafde Maarten al vlug essentiële elementen in zijn leven. Dat er andere wondermooie muziek bestond – ondermeer van Bach, Mendelssohn, Beethoven, Britten – werd één van zijn grote ontdekkingen. Zijn ouders wilden er evenwel niets over horen en zijn vader sprak smalend over "zieke muziek". Die enggeestige afwijzing van alle zgn. "roomse muziek" verbaasde hem in hoge mate. Veel list en geduld diende Maarten aan te wenden om de rijke muzikale wereld grondiger te leren kennen.

Ondertussen had zich ook een niet te stuiten drang tot lezen gemanifesteerd. Dat hij schrijver zou worden, leed geen twijfel. In de praktijk liep het toch even anders, want na de humaniora studeerde Maarten 't Hart biologie aan de Universiteit van Leiden. De wetenschappelijke opleiding droeg ongetwijfeld bij tot de kritische ingesteldheid ten overstaan van de godsdienst uit zijn jeugd.

Maartens vader was lid van de Gereformeerde mannenvereniging "Schrift en Belijdenis". Nu en dan hield hij een lezing voor deze vereniging. Met veelzeggende ironie verwijst 't Hart in het hoofdstuk "De convocaten" (p.180 en volgende) naar enkele "problemen" die zijn vader in de inleidingen behandelde: de vraag op welke wijze men de poten en halzen van de giraffen had gevouwen in de ark van Noach, de brandende kwestie of men zich ook mocht laten cremieren, de even belangrijke vraag in welke munteenheid de dertig zilverlingen aan Judas werden uitbetaald, de tergende onzekerheid welke kleren Jezus wel had gedragen na zijn zalige opstanding.

Verbijsterd stelde Maarten 't Hart vast, dat dergelijke futiliteiten binnen het Nederlandse protestantisme leidden tot steeds verdere afscheidingen en splitsingen. Tal

van "kerken" beweerden dat zij de enig juiste leer verkondigen, de Enige Ware Kerk waren en dat alle andere bijgevolg uit te spuwen waren. Onbenulligheden, niets tot de essentie van het geloof bijdragende details als bv. de vraag of het doopsel de eerste dagen na de geboorte of pas later diende plaats te hebben verdeelden de gereformeerden in onverzoenlijke kampen. 't Hart verdiepte zich in allerhande theologische werken en stelde vast, dat de meeste auteurs grote angst hadden voor de historiserende benadering van de bijbel en het wetenschappelijk bijbelonderzoek. Hij schreef: "*Maar nooit had ik enig vermoeden gehad van al de opgehoopte kennis waarvan men toch weet moest hebben, wilde men eerlijk over de zaken kunnen nadenken. Mij leek het alsof men mij welbewust misleid had. Ik was verontwaardigd.*" (*Het roer...*,p.245).

In de loop van de jaren kwam de jonge Maarten 't Hart herhaaldelijk tot de vaststelling, dat de godsdienst soms wel eens de mensen dichter bij elkaar brengt maar jammer genoeg in de meeste gevallen ze scheidt en tot vijandschap leidt. De meest treffende illustratie van die idee lezen we in "*Het roer...*" op blz.231-234. De auteur vertelt hoe hij een meisje uit Katwijk ontmoet dat erg veel verdriet lijkt te hebben. Na enig aandringen neemt hij wat haar zo treurig stemt: de kerk van zijn ouders en haar geliefde is enkele dagen geleden afgescheurd van die van haar ouders. Daar beide ouderparen hardnekkig beweren dat zij tot de Enige Ware Kerk behoren, hebben ze besloten dat de geliefden elkaar niet langer kunnen ontmoeten. Maarten 't Hart geeft als

commentaar: "*Het is toch zotternij, de ene week nog bij elkaar op de koffie en de week daarop... wat een waanzin, wat een krankzinnig gedoe allemaal, en vast en zeker weer om niks, om een flutreden, en dat terwijl het allemaal flauwekul is.*"

Omdat voor de schrijver de meer op stevige grondslag berustende kennis de voorkeur moet krijgen op veronderstellingen en speculaties, haalt hij in "Een deerne in lokkend postuur" ook stevig uit naar de filosofen. Zijn argwaan werd gewekt, toen hij merkte dat zoveel belangrijke filosofen uit het verleden het antisemitisme aanhingen. Het duikt onder meer op in de geschriften van de Duitstalige Kant, Schopenhauer, Heidegger maar ook van Franse denkers als Pascal en Voltaire. Hij bekent dat hij heel wat filosofische boeken met groot genoegen heeft gelezen – hij noemt Kierkegaard, Plato, Spinoza, Nietzsche, Schopenhauer en Berdjajew – maar ziet nu, ouder geworden, in, dat velen ongefundeerde ideeën, waandenkbeelden en soms zelfs gevaarlijke onzin hebben neergeschreven.

In de twee vermelde boeken past Maarten 't Hart consequent het kritische, zelfstandige, onafhankelijke en onbevooroordeelde denken toe. Daarom zijn de twee delen van "Privé-domein" voor humanisten en vrijzinnigen bijzonder aanbevolen lectuur. Of moet een heel andere conclusie worden getrokken: die boeken kunnen vooral voor de velen die nog niet aan het kritische denken toe zijn, werken als eye-openers, als spirit-openers.

De SleutelbrΩg

Vrijzinnige Activiteiten Kalender Regio Brugge

oktober - november - december 2011

België - Belgique

P.B. - P.P.

Brugge 8000

BC 5945

Colofon

Algemeen

De Vrijzinnige Activiteiten Kalender is een contact-, informatie en actieblad van het Vrijzinnig Centrum Brugge De Sleutelbrug. De inhoud ervan wordt grotendeels bepaald door bijdragen van lezers en publicaties van de Brugge vrijzinnige verenigingen.

Ondertekende artikels die in de VAK worden opgenomen drukken niet noodzakelijk het standpunt uit van de Vrijzinnige Gemeenschap. De redactie eigent zich het recht toe ingezonden artikels of lezersbrieven in te korten of de publicatie ervan eventueel te weigeren.

Deze uitgave wordt mede mogelijk gemaakt door de steun van de Instelling Morele Dienstverlening West-Vlaanderen.

Ons tijdschrift wordt vanaf heden gedrukt op ecologisch verantwoord papier, waarmee de redactie een duidelijk engagement naar meer duurzaamheid levert. Dit papier bestaat uit gerecycleerd papier en uit FSC zuivere vezel. De Forest Stewardship Council, die dit papier het streng gecontroleerd FSC keurmerk heeft gegeven, streeft naar een wereldwijd verantwoord bosbeheer.

Correspondentie

Op- en aanmerkingen, lezersbrieven, artikels en bijdragen kunnen overgemaakt worden aan:

Rudy Petit, verantwoordelijke uitgever
Koningin Astridlaan 23/bus 6, 8200 St-Michiels
e-mail: petit.rudy@skynet.be
Dirk De Prince, hoofdredacteur
e-mail: dirk.deprince@skynet.be

Redactie

Johan Ackaert, Dirk De Prince, Willy Dezutter, Rudy Petit, William Pharasyn, Roland VanDamme

Bericht aan de lezers

Uw persoonlijke gegevens worden, behoudens bezwaar van uw kant, opgenomen in een bestand dat beheerd wordt door het huisvandeMens (PCMD), Jeruzalemstraat 51 te 8000 Brugge.

Ze worden uitsluitend gebruikt om u verder te informeren over de activiteiten van de diverse vrijzinnige verenigingen.

Overeenkomstig de wet tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (08/12/92) kunnen wij u op eenvoudig verzoek kennis geven van uw gegevens in ons bestand, ze eventueel corrigeren of verwijderen.

De Vrijzinnige telefoongids

www.vrijzinnigbrugge.be

VC Brugge de Sleutelbrug

Vrijzinnig Huis, Beenhouwersstraat 1-3, 8000 Brugge
William Pharasyn, voorzitter info@vrijzinnigbrugge.be

0495 71 36 27

huisvandeMens

Coördinatie Stuurgroep Morele Bijstand
Jeruzalemstraat 51, 8000 Brugge
brugge@deMens.nu

050 33 59 75

Morele Bijstand

Ziekenhuizen, rust- en verzorgingstehuizen
• Campus Sint-Jan/Palliatieve Zorg Eenheid 'De Vlinder'

050 45 27 95

• WZC Minnewater, Het Hallenhuis, Ten Boomgaarde,
Sint-Clara, Van Zuylem, Zeven Torentjes, Ter Potterie

0478 52 28 67

OPVANG Vrijzinnige Dienst voor Pleegzorg

Ruddershove 4, 8000 Brugge
Antenne Kortrijk

050 32 72 70

056 22 52 85

HVV Brugge 2

Humanistisch-Vrijzinnige Vereniging
Lieve Wastiels, Lieve.brugge@skynet.be

050 42 34 46

HVV Brugge 3

050 35 10 86

HVV - OVM Brugge Oudervereniging voor de Moraal

Eric Lowyck, secretaris

050 35 30 97

WF Willemsfonds Brugge en Brugs Ommeland

vanhoutryve.b@lmwvl.be

050 32 34 06

AVF Vermeylefonds Brugge

j.ducazu@scarlet.be

050 35 94 39

Stichting voor Morele Bijstand aan Gevangenen

0494 05 34 81

SOS Nuchterheid

0477 37 38 65

UPV Brugge

Uitstraling Permanente Vorming VUB

0475 61 77 24